

Til PMR

Sakstype:	Vedtaks sak
Møtedato:	13. juni 2023
Notatdato:	6. juni 2023
Saksbehandler:	Randi Saunes

Bruken av digitale hjelpemidler til skoleeksamen – evaluering av nåværende ordning og vedtak for høst 2023

Tidligere behandling av saken:

PMR 15.03.2022

[Sakskart for Programråd for master i rettsvitenskap - For ansatte - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

PMR 14.06.2022

[Sakskart for Programråd for master i rettsvitenskap - For ansatte - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

PMR 15.20.2023

[Møte i PMR 25. oktober - For ansatte - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

I tillegg har saken vært i egne møter med faglig eksamensledere hhv høst 2022 og vår 2023, samt i egne møter med arbeidsgruppen og sær møte med Lovdata.

Dagens regelverk for Lovdata pro på skoleeksamen i Master i rettsvitenskap:

- Følgende kilder er tillatt: Lover og forskrifter, rettsavgjørelser fra Høyesterett og Lagmannsretter, forarbeider, nemder og utvalg med videre, rundskriv og uttalelser, internasjonale kilder (EØS/EU, traktater, ICJ-avgjørelser, EMD-avgjørelser).
- Fritekstmerknader tillates med en begrensning på 1000 tegn pr merknad
- Kilder det ikke gis tilgang til: Rettsavgjørelser fra tingretter, litteratur, Karnov lovkommentarer
- Det er tillatt med inntil 100 tegn i titler på mapper/utvalg/dokumenter

Dette gjelder for:

- alle studieårsemner, unntatt JUS1111 som har hjemmeeksamen
- Valgemnet skatterett JUS5983
- Semi-obligatorisk emne: JUS4123
- FINF4012 og FINF4021

Unntak: Ex.fac. benytter Lovdata til eksamen, men har *ikke* tilgang til fritekstmerknader.

Tidligere regler for bruk av Lovdata pro på eksamen (frem til pandemien våren 2020):

Tilgang til disse rettskildene på skoleeksamen:

Lover og forskrifter, rettsavgjørelser fra Høyesterett og Lagmannsretter, samt internasjonale rettskilder (EØS/EU, traktater, ICJ-avgjørelser, EMD-avgjørelser).

Innarbeidelser og merknader: Det er et regelverk som bestemmer hva studentene kan forberede av utvalg og innarbeidelser.

Utvalg: Studentene kan forberede seg til eksamen ved å lage utvalg av rettskilder i Lovdata Pro, de får bare tilgang til de tillatte rettskildene i sine utvalg på skoleeksamen. Utvalg og dokumentene i utvalget kan navngis fritt, men bare med inntil 30 tegn. Innarbeidelser og henvisninger de kan forberede til skoleeksamen: Dette må følge et regelverk som er satt og som forvaltes automatisk ved innstillinger i Lovdata Pro på skoleeksamen, bl.a. med tillatte henvisningsord.

Det er ikke tillatt med fritextmerknader, men de 30 tegnene i titler på utvalg og mapper har blitt brukt til en slags merknadsfunksjon.

Bakgrunn:

- Etter fem semestre med hjemmeeksamen grunnet korona gikk fakultetet høst 2022 tilbake til skoleeksamen.
- Erfaringen fra hjemmeeksamen gjorde at det var behov for å foreta en ny vurdering av reglene for bruk av digitale kilder og fritextmerknader i Lovdata pro opp mot de reglene som gjaldt før pandemien. Studentene ba også fakultetet om en slik vurdering. Det ble derfor nedsatt en arbeidsgruppe våren 2022 for å se på dette.
- Nye regler for bruken av Lovdata pro til eksamen ble vedtatt med virkning fra og med høsten 2022
- En evaluering av ordningen etter høst 2022 og vår 2023 med de nye reglene for bruk av Lovdata pro på eksamen. Skal fakultetet videreføre dagens ordning?

Det har vært behov for å evaluere bruken av Lovdata pro på skoleeksamen etter de to semestrene vi nå (straks) har gjennomført skoleeksamen. Fakultetet vedtok et utvidet kildetilfang og en betydelig utvidelse av antall tegn i merknader i Lovdata pro da fakultetet gikk tilbake til skoleeksamen høsten 2022. Spørsmålet om å gi tilgang til *alle* kilder ble også vurdert, men vi gikk ikke inn for dette med den begrunnelse at tilgangen til kilder bør ha relevans for studiene og at det ikke skal brukes for mye tid på gjenfinning av kilder på eksamen. Derimot var det enighet om at en utvidet bruk av kilder og en utvidelse i antall tegn i fritextmerknadene vil gi studentene mulighet til å studere og lære seg jussen på en måte som gjør at de ikke trenger å pugge, men kan jobbe med stoffet på gode måter for læring som de kan støtte seg på under eksamen. En begrensning på *inntil 1000 tegn* pr merknad ble vedtatt og *inntil 100 tegn* i titler på mapper/utvalg/dokumenter dette for at det skulle være lite begrensninger, men likevel ikke ubegrenset. Ubegrensede fritextmerknader vil kunne gjøre merknadene tregere å laste, og kan gi utfordringer for studenter som lager veldig omfattende merknader.

Evaluerings

Møte med de faglige eksamenslederne for studieårene hhv høst 2022 og vår 2023:

Erfaringene er i store trekk positive, men sensorer og interne lærere melder fra om en del «klipp og lim» av tekst i enkelte besvarelser som kan gi seg utslag i at deler av tekst ser ut til å være skrevet i forkant og ikke svarer helt på oppgaven. Dette gir dårligere besvarelser og trekker ned. Men dette er absolutt ikke det eneste inntrykket. Det blir også meldt fra om at hovedinntrykket er at besvarelsene er like gode som før, og at en åpnere eksamenssituasjon i hovedsak ikke har gitt uheldige utslag. Oppgaveutvalgene på studieårene har jobbet mye med hvordan eksamensoppgavene utformes og hvordan sensorveiledningene skal kommunisere at selvstendighet premieres.

Det er også tatt opp i undervisningen i flere emner hvordan fritextmerknadene kan/bør brukes for å understøtte læring.

JSU sin vurdering:

JSU har foretatt en spørreundersøkelse blant studentene med svarfrist 15. mai og 250 studenter har svart. JSU har spurt studentene om de ønsker en utvidelse av antall tegn pr merknad, en videreføring av dagens ordning eller en innsnevring av ordningen slik den er i dag. Studentene var delte i sine svar. De som ønsker å videreføre dagens ordning legger særlig vekt på kontinuitet. Det har vært mange endringer og det er et stort behov for forutsigbarhet. Studentene har nå begynt å innrette seg etter dagens ordning og har foretatt innarbeidelser og rutiner som de har behov for å videreføre og de

synes ordningen fungerer godt. De studentene som ønsker en mer restriktiv ordning begrunner dette med usikkerheten knyttet til at ordningen åpner for muligheten til å misbruke ordningen og til å kunne ta med alt av kilder og foreta en uforholdsmessig liming av kilder, notater m.m. inn i merknadene. Studentene er usikre på hvordan dette håndteres i sensuren, og er usikre på hvordan sensorene vurderer besvarelsene. Flere er engstelige for at en slik praksis kan premieres ved at dette blir vurdert mer positivt enn det burde. En restriktiv grense for antall tegn pr merknad vil kunne hindre dette og gi en bedre tilrettelegging for god skikk og bruk.

Studentene har i liten/ingen grad ønsket en utvidet bruk av merknader. JSU sin vurdering er at ettersom studentene er så pass delte mellom dagens ordning og en mer restriktiv bruk, så er deres holdning at de vil støtte en videreføring av dagens ordning.

Møte 24.05.2023 med Lovdata og arbeidsgruppen som ble nedsatt våren 2022 (hvor også JSU er representert). Studiedekanen var også til stede i møtet:

Innføringen av endringene med utvidelse i kildetilfang og utvidelsen av antall tegn i merknadsfelt har gått fint. Høst 2022 var det noen få tilfeller av studenter som hadde noe problemer med treg tilgang, men i alle tilfellene skyldtes det at studentene hadde et *svært* høyt antall merknader, og problemene fikk ikke konsekvenser for gjennomføringen av eksamen for de studentene det gjaldt. Det har ikke medført noen tekniske utfordringer at grensen for antall tegn pr merknad ble utvidet til 1000 tegn. Mange andre lærersteder har tatt i bruk Lovdata pro på eksamen, men foreløpig er vårt fakultet er de eneste som har åpnet for et så vidt høyt antall tegn pr merknad

Lovdata er tydelig på at de ikke ønsker å fjerne grensen for antall tegn pr merknad. Dette vil kunne medføre problemer med tanke på treghet i systemet eller i verste at systemet kan bryte sammen under eksamen. De vil derfor ikke kunne støtte en slik løsning.

Det ble imidlertid tatt opp at det er et behov for at god bruk av Lovdata pro blir tatt opp mer systematisk i undervisningen så alle studentene får gode råd og læring om dette. Mange lærere gjør dette allerede, men det gjøres ikke systematisk. JSU tror at dette vil ha stor verdi og kunne hjelpe til at studentene får tydeligere retningslinjer for hvordan dette kan brukes i studiehverdagen, til forberedelse og til bruk under eksamen. Fakultetet vil følge opp dette. Videre ønsker JSU også at det gis tydeligere føringer til sensorene om å premiere god bruk av kilder, og selvstendighet i besvarelsene og tilsvarende trekke ned for besvarelser preget av «klipp og lim», og at dette i mindre grad skal være overlatt til de enkelte sensorparene å vurdere. Fakultetet vil sørge for også å følge opp dette.

Administrasjonens vurdering:

Det har fungert godt med de nye endringene i Lovdata pro på eksamen. Det har vært noen enkelttilfeller av treghet i systemet for enkeltstudenter, men de har alle vært en konsekvens av et altfor stort omfang av merknader i Lovdata pro. Beredskap hos Lovdata under eksamen har fungert helt tilfredsstillende og medfører en god eksamensgjennomføring.

Oppsummering med forslag til vedtak:

Det er bred enighet i arbeidsgruppen (hvor JSU er representert med to personer) om at dagens regelverk bør videreføres for høstens eksamen. Studiedekanen deler denne oppfatningen og Lovdata støtter dette fullt ut. En vurdering av dagens ordning vil bli gjennomgått på sensorkonferanse for studieårene på rettsstudiet som planlegges for høsten 2023 og vi utelukker ikke å vurdere en strengere tegnbegrensning for fritekstmerknader i lys av dette.

Forslag til vedtak:

Det foreslås at dagens regelverk for Lovdata pro på skoleeksamen videreføres uten endringer høsten 2023, men at det vil bli foretatt en ny evaluering etter høstens eksamener.